

Hjalmar Olsen og Dindalshytta

Av ROLF NERHOEL

Det var Hjalmar Olsen som bygde opp og etterhvert drev Dindalshytta som turishytte fra 1934 til slutten av 50-tallet. Ved sin død i 1961 hadde Hjalmar testamentert hytta til Trondhjems Turistforening som har drevet den siden.

Hjalmar Olsen var født i 1899 og vokste opp hos Ingeborg og Roald Uv på garden Uv på Lønset i Oppdal.

Hjalmar var en allsidig person, og han viste tidlig interesse for natur og friluftsliv. I sin ungdom drev han med fotografering og fremkalte selv både film og bilder. Han var en ivrig samler av originale flasker i alle fasonger. Han samlet også på antikviteter, som på hans tid var lite påaktet og derfor lett å få tak i.

Han var mye rundt på gardene og malte hus, både utvendig og innvendig. Dette var før ferdigmalingen kom i handelen, så malingen måtte blandes etter hvert, og det ble mest brukt linolje og brekkfarver i pulverform. Hjalmar var en mester til å få til de riktige farver.

Hjalmar drev også med dekorasjonsmaling, og det er mange gardar på Lønset som har minner etter hans malerkunst. Særpreget for hans dekorasjoner var at han begynte med en rotstokk, og ut fra den vokste det fram de vakreste fjellblomster som issolie, fjellvalmue, røsslyng og andre. Slik malte han på veggtepper, flasker, daller, lauper, trau og andre gjenstander.

Det ble imidlertid byggingen av Dindalshytta som ble Hjalmars store livsverk, men han bygde ikke hytte først og fremst for egen del, men for at andre skulle ha et sted å være når de var i Dindalen.

Dindalshytta er blitt til i mange byggetrinn. Det begynte med at Hjalmar i 1934 fikk tak i en gammel slåttebu som han satte opp på et engstykke han fikk fra garden Uv. Siden ble det bygget til, både av

Utsikt mot Storerikvollen og Essandsjøen

(SVARVA OPHEIM)

hestesko etter turen over fjellet, som også kunne slite hardt på utstyret. Ting man fant på Herdalssletta vitner om det.

Måten «gubbene» i Skårdal har fortalt om de svenske førselsbøndene på, gir oss følelse av at de ble vel mottatt, og de fikk den hjelp som gården og folkene der var i stand til å yte. De forstod hverandre utmerket godt, for mange av svenskene talte en dialekt som lå nær opp til deres egen. Ennå i dag treffer man på i hvert fall eldre mennesker i Ljusnedal som i sin daglige tale har ord og setningsdeler, som fullstendig likner på ålbygdialekten i uttale, bøyninger og kasus.

Kilder:

Alfred Jansson: «Ljusnedals Bruks Krönika» Stockholm 1958.

Härjedalens Fornminneforening: En bok om Härjedalen.

Olav Hummelvold: Pilegrimsveiene.

Anders J. Reitan: Ålen.

Dr.phil Jørgen Reitan: Gamle veier og gamle navn i Trøndelag.

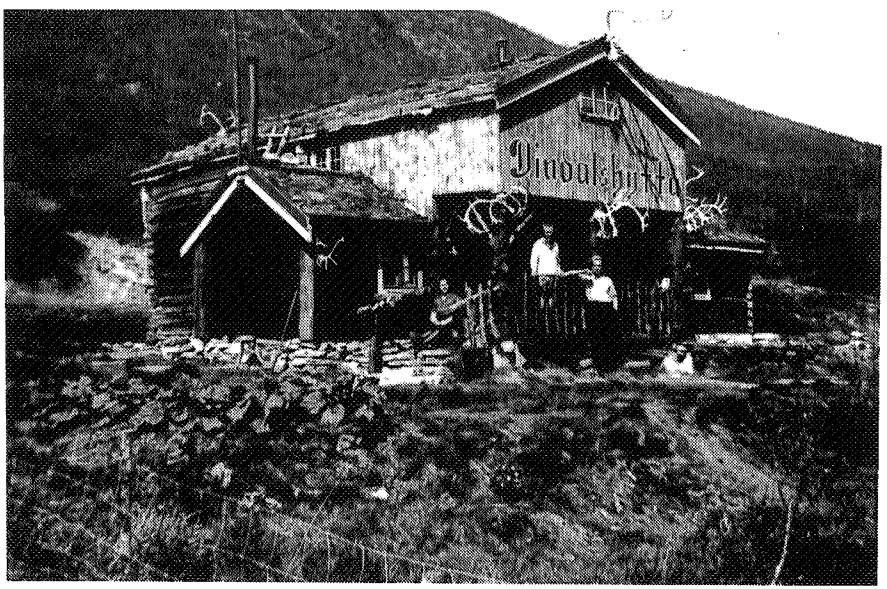
Statsarkivet i Trøndelag.

Bygdemuseene i Funäsdalen og Bruksvallarna.

Store Nordiske Konversasjonsleksikon.

Dette er det første opphavet til Dindalshytta. Hjalmar Olsen t.v. sammen med Tarald og Trygve Myren.

Dindalshytta 1939

Skiutflukt til Dindalshytta i 1939

Hjalmar Olsen (t.v.) sammen med Ivar Vasli, eieren av Kåsa i Storlidalen, som i mange år var kvarter for TT.

Seterjentelag på Dindalshytta i 1938

nytt og gammelt i flere etapper, og siste påbygg ble gjort i 1945.

Helt fra starten ble Dindalshytta et naturlig samlingssted for alle som gikk i Dindalen. Når f.eks. ungdomslaget skulle ha skiutflukt var som regel Dindalshytta målet. Da var det bestandig stort frammøte både av yngre og eldre.

Hver helg om etterjulsvintrene var Hjalmar på plass på hytta. Da var det vanlig at bygdafolket kom på besøk, og Hjalmar spanderte kaffe og kaker på alle. Han var snar til å komme frem med kortstokken, og spilte gjerne mattis og vist.

Om somrene var det seterdrift med kyr på de fleste setre i Dindalen. Det var vanlig at seterjentene inviterte hverandre til lag. Dette gikk på omgang, og Hjalmar var selvskreven med, oftest som eneste «hane»- og det likte han.

Etter at hytta ble påbygd med veranda og loft i 1938 ble det mere sengeplass, og Hjalmar begynte å ta imot overnattingsgjester. Under krigen 1940-45 var det mange trondhjemmere som kom igjen år etter

Typisk situasjon om sommeren på Dindalshytta. Hjalmar omkranset av ungdommer. Bildet er tatt i 1950

år, særlig i påsken, men også om sommeren. Det ble starten på turisttrafikken på Dindalshytta, og først nå begynte han å ta litt betaling for dekning av utgifter.

Etter krigen gjorde Hjalmar avtale med Trondhjems Turistforening, og hytta ble kvarter for foreningen. Det ble i årene som fulgte mange overnattinger av turister som gikk fra hytte til hytte. Hjalmar hadde alltid middagen ferdig hver ettermiddag i tilfelle det skulle komme gjester, og standardmiddagen på Dindalshytta besto av kjøttkaker og sviskegrøt med fløte (om sommeren var grøten laget av rabarbra, som vokste frodig rundt hytta). Det var slik stil over Hjalmar når han holdt på med matlaging og servering. Da hadde han bestandig på seg kvit jakke, og hvis han syntes at det var noen som forsynte seg for lite, hjalp han gjerne til med å ha mere på tallerkenen.

For at det skulle være tryggest mulig for folk å ferdes i fjellet, var

Hjalmar opptatt av at det var skikkelig vardet og merkete ruter, og han vardet ruter fra Dindalshytta til Engan, til Driva, til Urvassbekken og til Jenstad.

Om somrene fikk Hjalmar fraktet varene som han trengte med hest og vogn. Om vintrene var det mere slitsomt. Han strevde mye med å bære proviant og utstyr, ofte i djup snø, slik at han kunne servere middag om det kom overnattingsgjester eller spandere kaffe og formkaker til de som stakk innom.

Slik drev Hjalmar på til sykdommen tvang hma til å slutte i slutten av 50-åra. Han hadde flere opphold på sykehus, og hver gang han kom hjem strevde han seg ut på hytta som han var så glad i, og som han følte at han hørte til.

Hjalmar døde i 1961, og det ble så stille i Dindalen etter at han kom bort. Det var liksom slik at Hjalmar, Dindalen og Dindalshytta var ett, det hørte sammen.

Til å beskrive Hjalmars ettermæle kan brukes to ord - GODHET og GJESTFRIHET. Det dekker igrunnen alt han sto for – det å tjene andre.

Ved Dindalshytta ble det i 1962, av venner, reist en bauta av stein til minne om Hjalmar.

Når Trondhjems Turistforening fikk Dindalshytta som arv etter Hjalmar Olsen i 1961, var det mange som var spent på hva turistforeningen vil gjøre med hytta. Den ligger utenom rutenettet til de øvrige hytter som T.T. eier i Sylene og Trollheimen, og var i en enklere standard enn de andre turisthytter.

Mange ble tilfreds når turistforeningen allerede etter kort tid begynte med restaureringsarbeider og forbedringer slik at Dindalshytta også i fremtiden kan være samlingspunkt i Dindalen for slitne fjellvandrere. Måtte også Hjalmars ånd få leve videre ved Dindalshytta.

Rolf Nerhoel

ROLF NERHOEL er gårdbruker på Lønset. Han har vært og er fortsatt svært aktiv i politikk og i organisasjonsliv i bygda, og har stor interesse for bygdehistorie. Han er nå formann i Oppdal viltneemd. Ved innvielsen av den utbedrete Dindalshytta høsten 1983 fortalte han om Dindalen og tiden da Hjalmar Olsen bygde opp og hadde Dindalshytta. Ved minnesteinen til Hjalmar ved hytta leste han opp diktet «Kvilsteinen» av Jon Ottar Uv. Rolf Nerhoel er en solid hjelper for drifta av Dindalshytta.

Vepsebolet og kikkerten

AV TOR BOLLINGMO

For et par år siden opplevde min bror og jeg noe som heldigvis ikke er daglig kost, selv ikke for flittige fjellvandrere. På en av våre mange turer nord og øst for Nordpå i Haltdalen, hadde vi akkurat kommet over øvre del av tregrensa. Vi hadde tatt fatt på de litt tuete småmyrene som skulle føre oss opp mot fastere og mer berglendt fjellgrunn. Det var i begynnelsen av juli, en litt fuktig formiddag-svarme sto tungt i de sørvendte liene, og langs bekkedrag og småsøkk lå fremdeles rester av snøfonner som svalende oaser i den stekende sola. Vi planla å ta en rast i skråningene opp mot Blåstøten. Der visste vi at bekken brått gikk over i et flere meter høyt fall, og i enkelte år på denne tiden hadde det dannet seg en dyp og lang tunell i en snøfonn som lå tvers over bekken. Hvis det var slik også i år, var vi interesserte i å få tatt noen bilder av dette naturlige byggverket.

Det ble en tung trasking langs tuene, og vi hufset på sekkene for å skifte punkt for gnaget over skuldrene. Det sørklet og sukket rundt støvlene. Plutselig stanset bror min opp rundt tyve meter borte. Han så spørrende på meg. Hva var det for en lyd? Jeg rakk hverken å høre eller forstå noe som helst, før han med ett slo rundt seg med armene, hoppet i været, løp litt tvilrådig frem og tilbake og deretter satte i strak sprint oppover langs myra uten å si, et pip. Ryggsekken så plutselig ut til å ha blitt lett som ei fjær. Det ante meg hva som var i ferd med å skje, og jeg la avgårde i stikk motsatt retning som om jeg skulle ha en bøling ville bagger i hælene.

Etter en drøy femtimeter stanset jeg og fikk raskt øyenkontakt med broderen. Han sto langt oppe i fjellskråningen og hadde både kastet sekken og vrent av seg buksa. Etter en lang og omstendelig tur i en stor bue rundt myra var jeg fremme og fikk høre om antall stikk. Det var fem, og alle satt nede på leggene. Det svei skikkelig.

Jeg kunne straks bidra med den nyttige opplysning at han regelrett